

SZABOLCS

(Telefonsz. az Interurbán hálózatban : 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban : 132.)

E L O F I Z E T É S I A R A :

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség : IV. ker. Vasuti-ut 17.

Kiadóhivatal : Iskola-utcza 3.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képv. van.

A munka.

Természetes következménye a nehéz megélhetési viszonyoknak, hogy az emberek fokozottabb szorgalommal, kitartó munkássággal igyekezzenek a szükségéseket előteremteni. Sajnos, nem így történik, mert a legtöbb ember nem a munkában találja megélhetésének legbiztosabb alapját, hanem reménységből táplálkozik, az utólérhetlen szerencse után fut, vagy a tiltott cselekedetek útjára téved.

Legnagyobb szerencsétlensége korunknak, hogy a legtöbb ember, könnyen, urasan szeretne megélni. A dolog terhes, némelyek szerint szégyenletes is. Itt a hiba, mert ahol boldog a nép, ott nem tartják sem nehéznek, sem szégyenlenni valónak a munkát. Példa erre azon Amerika, ahol mindenki dolgozik.

Gyakran találkozunk dologtalanokkal, akik amiatt panaszkodnak, hogy nincs foglalkozásuk és nincs miből megélniük. Ha az ilyeneket dologgal kínáljuk, elsietnek, de néhány lépésre tőlünk ismét azt kiabálják, hogy nincs miből megélni. Látunk embereket, akik jól fizetett állásokért kunyorálnak, ahol

csak a könnyűnek tetsző tollat kell forgatni. Vannak, akik nyereségre vadásznak, kártyasztal mellett izzadnak, talán vagyonos rokonok kimulását várják.

Mig ez történik, a munka, a nehéz de tisztességes munka pihen és a léhűtők nagy száma ijesztően növekszik. Panasz, fenyegetés tölti be a levegőt, de ha dolgozó kézre van szükségünk, vagy nem kapunk embert, vagy sokszoros árat kell fizetnünk. Mindez kárára van a dolgozótónak, hátrányára van annak, aki a napon sütkérezve várja a manna hullását. Történik pedig ez azon Magyarországon, a hol minden talpalattnyi föld kenyeret ad, ha van, aki munkálja.

Ha össze lehetne adni a szerencsétlenségre fordított összegeket, ha értékelni tudnánk az egyesek által dologtalanul elfecsérelt időt, akkor tudnánk meg igazán, hogy mennyi kárt csinálnak a henyé emberek önmaguknak és a nemzetnek. Igen, a nemzetnek is, mert csak azon nemzet lehet igazán boldog, melynek minden fia és leánya szorgalmas, takarékos.

A dologtalanság, a reménységből való táplálkozás, annál nagyobb csapás,

mert az igények folyton kényesebbekké lesznek. Akinek igényei nagyok és dolgozni nem akar, az minden rosszra képes. Tapasztaljuk, hogy bűnbe ritkán esik szorgalmas ember. Aki folyton gondolkodik, alap nélkül tervezget, szerencsére vadászik, ha a nyomor szorongatja, nem válogat az eszközökben, melyeknek segítségével pénzhez és kenyérhez juthat. A törvény büntetést szab a bűnösre. Egyik bűnös megjavul a büntetés elviselése alatt, a legtöbb még jobban elromlik.

Igazán eljött az ideje, hogy a szülő a saját szorgalmával tanítsa gyermekeit munkásoknak lenni. Eljött az ideje, hogy a szülő takarékosra nevelje gyermekeit. Ha eképen módosul a nevelés, kevesebb lesz a munkátlanok száma és az igények tanulnak megalkudni a szerénységgel. Ekkor, csak ekkor fogjuk megérni, hogy a társadalom megszabadul a dologtalan heréktől, rongyos és uri koldusoktól.

Valóban a társadalomnak is fel kell emelni tiltakozó szavát, ha krokodilkönnyekkel akarják megadóztatni azok, akik vagyonukat könnyelműen elfecsérelték és szégyenlik azon munkát, mely megélhetést, nyugalmat biztosít.

TÁRCA.

Hajnali vendég.

Irta : Nagy Lajos.

Hajnali négy óra van. A kávéházban egy vendég sincs. A főpincér, egy pincér és a felíró a kassza szomszédságában ülnek egy asztalnál és beszélgetnek. A csillároknak csak egy része világít, a világosság alig nagyobb a félhomálnál. A kávéház színe szürke. A padló faparketta. A fal mellett zöld színű pamlag húzódik. A kasszahölgy beszél:

— . . . Hogy mért nem veszi el? Dehogy veszi. Csak mondja. Csak nem bolond, hogy elvegye! Egyáltalán nem is akar nősülni. Szabad ember akar maradni . . . Pedig szép asszony lenne, mondom . . .

Zörög a külső ajtó. Mindhárman arra felé néznek. Félrehajlik a vastag ajtófüggöny és egy feketekabátos alak jelenik meg. Előbb benez, kicsit mintha be is akarna jönni, mintha el is akarna menni, aztán mégis bejön. Az ajtón belül megint megáll, ide-oda néz és csak áll, küzdik nehéz kérdés neki most, hogy hova üljön . . . Leül az egyik oszlop mellé, szomszédságba azzal az asztallal, a hol a háromtagu személyzet diskurált. Most már csak a nő ül

ott — kővér, harmincöt év körüli, csunya nő — a pincér már ott áll a vendég mellett, várja a rendelést. Gyűrött, barna ruha van a vendégen, a cipője sáros. Hosszu fekete haja ritkás és kuszált . . . Töpreng, kutat, hogy mit rendeljen. Teára, sörre, likörre, fekete kávéra gondolt, tétováz, úgy érzi, hogy leginkább fekete kávé az, a mit kíván, vagy inkább a mit még magába tud gyűrni. Feketét rendel . . . A felíró feláll, néhány nagy, nehéz lépéssel felmegy a kasszához, ropog, nyöszörög alatta a parketta, a teste formátlan, izgatón is meg undorítóan is rengrajta a sok hus.

— Fekete! hallatszik hátul a pincér kiáltása. Egy perc múlva pedig hozza is a pincér a kávé. A nő ott marad ülve a kasszánál és szemléli a vendéget.

A vendég pedig issza a feketéjét és ezt gondolja:

— Undok állat! De most ez is jobb lenne, mint semmi. Inkább ez, mint így, sulyos, nagy éjszaka után hazamenni . . . Jaj, nem is lehet így hazamenni. Tovább, tovább! egyik kávéházból ki, a másikba be. Mig majd kimerülnek és összeroppannak a vágyak.

A háromtagu személyzet ismét beszélget. A nő folytatja az előbbi beszédet:

— Hát aztán mondom a Sándornak, hogy szép asszony lenne abból a nőtől, ha én neki

lennék, bizony elvenném. Venné a fene — mondja.

— Nem rossz! — Mondja a pincér.

Aztán mindnyájan nevetnek valamin. A nő hangosan kacag, valamennyire affektálóan, a hangját is fitogtatva és a vendég felé sandít. Aztán tovább beszél:

— Van esze annak a komisz Sándornak! Azt nem lehetne valami bolond házasságba beleugratni.

— Okos ember nem nősül — mondja a pincér.

A vendég dühösen néz rá. Sápadt, agyon dolgozott, kiélt alak a pincér. De most vidám és folyton nevet:

— Ó maga hülye! — mondja neki a nő és kacag.

A főpincér számol. Hangtalanul és gyorsan mozognak ajkai és néha megnevedesíti a ceruzát.

A nő a pincér felé fordul, rácsap kezével a vállára és rajta hagyja a kezét; a szemébe kacag és ezt mondja:

— Azért maga megnősül, akárhogy is jár a szája.

— Hogyne! — válaszol az. Majd magát fogom elvenni . . . Magát csak az ördög veszi el. Az is csak akkor, mikor már meghalt. Elevenen annak sem kell . . .

— Ó, maga komisz!

Tavaszi újdonságok u. m. cipők, Borzalino kalapok, keztük, harisnyák, ruhadíszek stb. már óriási választékban megérkeztek

Eisler Károly

cipő-, kalap-, női-, férfi- divatáru üzletében.

NYIREGYHÁZÁN. Telefon szám 114.

Tiszteltetést érdemel az olyan kérges tenyerű férfi, aki dolgozik, hogy családját kitarthassa és kötelezettségeinek eleget tehesse. — Nagyrabecsülést érdemel az olyan nő, aki beosztja, megtakarítja férjének keresetét és a hónapra is gondol. Az ilyen emberek nem padaszzkodnak és beérik annyival, a mennyit megkeresni képesek. Tanulhatnának ezektől, akik zsebre dugott kézzel henyélik el a drága időt, olykor egész életüket, melyet legtöbbször kórházban fejeznek be.

Munkára! Aki dolgozik, az nem érá a szerencsét hajhászni, ábrándozni, terveket szöni, de nem is érez olyan szükségét, mely a társadalomhoz, az emberek könyörteléhez utasítja, ha nincs betevő falat és foszlik rajta az ócska ruha.

Magas vendég.

A kiérdemelt nagyrabecsülés melegevel, az osztatlan szeretet megnyilvánulásának összes jeleivel fogadta Roosevelt a magyar nemzet.

Bar az egész művelt világ jó ismeri azon gazdag érdemek hosszú sorozatát, a melyek ismertté, tiszteltté tették a Rooseveltt nevé, mégis lehetnek, akik nem képesek felismerni azon indító okokat, melyeknek következtében az egész magyar nemzet, igazi, magyar vendégszeretettel fogadta az amerikai volt elnököt. A mi magas vendégünk azon fertü, a kinek elnökösödése alatt Amerika a virágzásnak, jólétnek telőfokát érte el. Ő az, aki az Amerikába vándorlottak boldogulását mindig szívén hordozta. Ő az, aki a japán-orosz vérengzést megakadályozta s a béke megkötésén fényes sikerrel fáradozott. A tevékenység, erély, tapintat, igazság és békeszeretet összpontosul azon férfiuban, a ki nemzetünknek oly szeretett, oly nagyrabecsült vendége.

Onnan jött a volt elnök, a hova egykor a halhatatlan Kossuth Lajosunk menekült. Midő Roosevelt Magyarországra lépett, tudta, hogy ezen ország függetlenségéért küzdött azon Kossuth Lajos, akinek lángelméje, beszédének varázsa, a messze idegenben, tiszteltté tette a magyarokat. — Rooseveltt foglalkozott történelmünkkel, ismeri multunkat és a legnagyobb elismerés hangján, férfias nyíltsággal, teljes őszinteséggel ismerte el a szabadságszeretetünk-höz való rendíthetetlen ragaszkodásunkat s méltatta a multban kifejtett küzdelmünket.

Nekünk, akik megszoktuk, hogy a politikuskok kijelentései, a rejtély burkával vannak körülvéve, jólesett a korunk egyik kiváló férfiatól nyílt beszédet hallani. Erre sulyt, nagy

— Elveszi majd a lelkét, azt a szende, szép lelkét . . .

— Maga komisz disznó! kiált fel a nő és nagyot kacag.

A főpincér rájuk szól:

— Ne egyen a fene benneteket, gyerekek!

A vendég gyűlölködően bámulja őket:

— Ezeknek viszonyuk van — gondolja. —

Csuf állatok: jók egymásnak. Ez a nő annak a férfinak . . . Az a férfi ennek a nőnek . . . Emesz meg szorgalmasan számol. Reggel öt óra felé számol . . . Hazamegy, lefekszik, délután felkel, sétál, este hazamegy és reggel megint számol. Ez se élet! . . . Ez se élet, az se élet, amaz se élet! . . . Munka nélkül nincs élet és a munka megrontja az életet . . . Dolgozni, dolgozni, dolgozni és aztán meghalni . . . S hogy vágyom erre a nőre! Lám, szegény fejem, még erre is vágyom! Még erre is kell vágyakoznom! . . . Pedig amaz közönyösen, minden meleg érzés nélkül nézi a nőt és a kezét is csak úgy megtűri a vállán . . . A nő most kínálkozó — bizonyára a pincér unatkozik. A nő hallgat, bámészkodik, ásít . . .

A vendég távolságokba merül. Hirtelen kacagásra riad, a nőt csak úgy rázza a nevetés. A főpincér halkán, nevetve beszél, nem hallani, hogy mit. A vendég megint nézi őket és szomorúan gyűlölködik. Később aztán, a hogy azok csittulnak, elszánja magát, összeszedi magát és

sulyt fektetünk, mert a Rooseveltt kijelentései visszhangra találnak az egész művelt világon. Már is tapasztaljuk, hogy ellenségeink fogaikat csattogtatják, mert fáj nekik, hogy valahára megérdemelt elismerés hangján is szóltak érde-meinkről.

A vén Európa számító önzése, nem veszi szívesen, hogy rólunk ily megérdemelt módon beszélt a hatalmas Amerika volt és leendő elnöke. Björnson felhőrdült, a nemzetiségeket epeöntés fenyegette, midőn elhangzott a világ leghivatottabb bírálójának igazságos bírálat.

Acsarkodjék bár a buta góg, féktelenked-jék a tehetetlen düh, nemzetünk olyan elégtételt kapott, mely kitörölhetlen betűkkel lesz beírva az emberiség történetébe.

Aki az igazság és béke apostolaként járja Európát, megszerette nemzetünket, mert tapasztalta, hogy egyik tudunk lenni, ha kiváló ember tisztelt látogatásával. Az éles látás, az emberismeret tudta, hogy a magyar nem színel, midőn kiváló vendéget fogad. A magyar úgy beszél, amiként szíve érez, úgy beszél, amiként lelkesedése, érzelmének őszintesége diktál. Mindez jólesett azon Roosevelttnek, aki a természetesség embere és nem szereti az udvari feszélyt. A nagyok őszintesége, az egyszerűek nyíltsága, a gyermekek mesterkéletlen öröme, mely nyomot hagyott az ő szívében, azon szívében, mely az emberiség javáért, boldogulásáért dobog.

Ha Rooseveltt visszatér tengerentuli szép és gazdag hazájába, s összegezni fogja európai útjában szerzett tapasztalatait, kinosan fogja érinteni nagy lelkét azon cifra nyomorúság, a melyet a fegyver erőre támaszkodó földrészünkben észlelt. Igaz, hogy ahol Rooseveltt járt, szeretettel, tisztelettel fogadták és örömmel köszöntötték; de a gyakorlott szem éleslátása mégis felfedezte, hogy az örömdök között sok ember volt, aki titkolt fájdalomt hozta el az emberiség javáért fáradkozó emberbarát elé. A virággal hintett, feldiszitett utcákon járó, ragyogó ekességű palotákban megfordult férfi tekintete oda is ellátott, ahol családjától bucsuzik az Amerikába készülő s a nyomor elől menekülő családfő.

Most már érti Rooseveltt, hogy miért szaporodik folyton a kivándorlók nagy száma. — Szemeivel látta, hogy ahol a föld buzát, a hegy bört terem, a róna értékes jószágokat nevel, sok embernek nincs meg a mindennapi kenyere, mert az európai folytonos fegyverkezés óriási kincseket emész föl. Látta, hogy itt sorvad az erő, hiányzik a cselekvésre vágyás, mely a közért dolgozni volna képes. Valóban odáig jutottunk, hogy békétlenkedünk, okoskodunk, miközben az idő hasztalan repül felettünk s oda vágyunk, ahol dolgozni kell, de a munkát megfizetik.

A Rooseveltt elismerése, jólesett nekünk, de végtelenül jólesett azon Amerikában tartózkodó honfitársainknak, akik felismerték a kedvező kijelentések nagyfönségét. Ők tudják,

mivel ép a nő néz reá, nyugodtan szinte szó-lásra készletően, tehát hozzá szól:

— Látom, hogy nem álmos . . .

— Kérem?

— Még nem álmos, ugy-e?

— Nem.

— Meddig van maga itt?

— Hétiig.

— Azután hazamegy és lefekszik . . .

— Igen.

— És meddig alszik?

— Estig.

— Aztán bejön és itt van ismét reggelig . . .

— Persze.

— És ez mindennap is megy?

— Persze, hogy így.

— És mondja, nem unalmas dolog ez, tizenkét órán át egyfolytában itt ülni és a maga csuf egyforma munkáját végezni?

— Nem unatkozom, már megszoktam.

— De hát mégis, ez így megy mindennap. Mindig egyformán. Mi célja van ennek? Érdemes ezért élni?

— Bizony nem érdemes . . . De hát mit csináljak? Élni muszáj és másképp nem lehet.

— Nem lehet? Ez esetleg igaz, esetleg nem. De az semmiképp sem igaz, hogy élni muszáj! Ha valakinek komisz az élete, vessen el magától.

A nő boszus megdöbbenéssel bámul a vendégre. Az folytatja:

hogy Rooseveltt érző, szavatartó olyan ember, aki szívébe zárja, megbecsüli a magyarországi szíveslátás emlékét.

Vádat emelek . . .

Egy ujdonsült boulevard lapnak nyiregyházi tudósítója Zola-féle pózba vágta magát és dörge-gedelmes hangon elkiáltotta: „Vádat emelek . . .” S vádat emelt a nyiregyházi közkórház ellen, amely állítólag az ököritői betegekkel nem úgy bánat el, amint az kötelessége lett volna. Rossz élelmézést juttatott nekik és teljesen elzárta őket a külvilágtól, különösen az azt képviselő újsá-iróktól, így szól a vád. Nehéz vádak ezek, de elenyészően csekélyek ahhoz a vádhoz képest, amelyet nagy garral, de kevés tapintattal azon-felül is emel.

Édes hazánkból, amely egy Semmelweisszal ajándékozta meg a tudományos világot, indult ki az orvosi tudomány az a megbecsülhetetlen vívmánya, amely az ugynevezett aszeptisnek útját egyengette nemcsak a Kárpátoktól az Adriáig, hanem az Északi sarktól a Déli sarkig is, nemcsak kulturnemzetek közé, hanem a vad népek közé is. S ebben az országban, annak egyik ugynevezett kulturközpontjában, egy köz-pénzkezből fentartott kórháznak, — szavazal a vádló tudósító — fittyet hányanak annak a világra szóló orvosi vívmánynak, amely milliónyi millió embert megmentett már a végpusztulástól! Nem nagy feneket kerit a bizonyára nagyon felületes tudósító a vádnak, hanem kereken ki-mondja: „Kétszer-háromszor is használják a kötöző anyagokat!”

Más szóval ez annyit jelent, hogy a kór-házban tömeggyilkolást végeznek. Hiszen most már kétség nem fér hozzá, hogy a tisztátalan, fertőzött anyagokkal telített kötözőszer megöli a betegeket.

Főlölegesnek tartjuk, hogy a derék orvosi kar reputációját megvédjük a bizonyára hamis vád ellen, de kötelességünk az illetékes hatóság figyelmét erre a vádra felhívni és szigorú vizsgálat megindítását követelni, nem azért, hogy ennek a közintézménynek és az orvosi karnak elégtételt szolgáltatthasson, vagy esetleg a bárdolatlan tollu tudósító újjára koppinthatson, hanem csak azért, hogy a közvéleményt megnyugtassa és hogy a világ szívében az a meggyőződés gyökeret ne verjen, hogy Szabolcsvármegyében igazán ázsiai állapotok uralkodnak.

Krónikás.

A kiállítás főfeladata az ipar szempontjából.

A kiállítás főfeladata a jó ipar megvédése terjesztése, egyszóval annak a nagyközönséggel való megismertetése.

Hiába hangoztatjuk azt, hogy a mi iparunk modern és teljesen versenyképes, hiába mond-

— Lám, így érd mes élni, a hogy én élek. Akkor fekszem le, a mikor akarok, akkor kelek fel, a mikor akarok. És nem dolgozom.

Kajánul, gonosz indulattal néz a nőre.

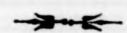
— És ha már vannak silány emberek, a kik viselik érdemetlen életüket, azok legalább legyenek szerények, meghúzódók, félők . . .

— Nem értem — mondja a nő csodálkozva.

— Hát lássa, miért nevet maga, ha ilyen az élete? Miért kacag folyton? Miért nevetnek maguk mindhárman? Van maguknak nevetni valójuk? Magának? . . . Hiszen magának sirni kellene! . . . Mikor egyedül van, mikor senki sem látja, mindig sirnia kellene . . . Mert gonoszok ám a nevető, elégedetlen rabszolgák.

Aztán elfordul a vendég a nőtől. Csönget egy penzdarabbal és fizet. Gonyos megjegyzést tesz a kávéra, mely ihatatlan volt; gonosz hangon szól rá a pincérre; mikor az feladja a kabátját nem köszöni meg, a köszöntéseket nem fogadja és senkire sem nézve távozik . . . A pincér még fanyarul nevet egyet és azt mondja, hogy ez a vendég nyilván bolond volt. De nem-sokára valami csekélységen összevész a felirónővel és komisz szidalmakkal gyötrik egymást, tehetetlenül, kényszerülten

A vendég még sokaig hordja nehéz, meg-kinzott lelkét oda künn a reggeli hideg, nedves utcákon.

juk, hogy van olyan jó egyes ipartermékünk, sőt azt is, hogy jobb mint a külföldé. Nem elég, hogy ezt hangzatos szavakkal elmondjuk, vagy sajtó útján terjesztjük, de azt kézzel foghatóan be is kell bizonyítani. És hol van a legjobb alkalom ennek bebizonyítására? A legalkalmasabb hely a kiállítás.

Hogy a kiállítások rendezése, a mai korban minő fontossággal bír, a legjobb bizonyítéka annak az, hogy csupán Európában 1910. évben a már bejelentett és a kormányok által erkölcsileg és anyagilag támogatott (tehát nem zug kiállítások, mert ilyenek is vannak mindég) kiállítások száma 164. A kiállítások rendezése terén a vezér szerepel, a Németbirodalom viszi.

Hogy a kiállítások rendezése a világ kereskedelmében, sőt még a kereskedelmi politikában is minő pontossággal bír, ennek egyik főbizonyítéka az, hogy már nem csak stabil kiállításokat, hanem mozgó kiállításokat is rendeznek.

Igy például: Oroszország; tehát az ipar nem első állama, *úszó kiállítást* rendezett. —

Az orosz cár 1909. évi december 27-én az úszó kiállítást megtekintette; fogadtatása alkalmával a végrehajtó bizottság elnökének Alexandrovics nagyhercegnek következőképp válaszolt: „Mevagyok róla győződve, hogy a kiállítás elfogja érne célját, s az úszó kiállításnak én is sok szerencsét kívánok, amely majd leginkább abban nyilvánul, hogy célját megfogja valósítani.”

Hogy a közönségnek némi fogalma legyen arról, hogy a fent említett kiállítás szervezése, rendezése mennyibe kerül, tudatjuk hogy az orosz дума e célra 800.000 rubelt szavazott meg. A gyárosok és iparosok 100.000 rubellel (a mi pénzünkön körülbelül 2880.000 korona) járultak a kiállítás rendezéséhez.

Hogy a kiállítások rendezése az ipari politikában mily nagyfontossággal bír, mi nem bizonyítja jobban, mint az, hogy az oroszok leleményessége és egyedülisége nem sokáig tartott. Mert a sas-szemű és iparára féltékeny angol már 1910. évi január 1-én (tehát 5 nap mulva) Londonban már is egy úszó kiállítási r. t. alakított, nem kevesebb mint 5.000.000 korona alaptőkével.

De ott van a német birodalmi váhdor kiállítás is, mely evenként 3-4 nevezetesebb városban rendez kiállítást, és amint ezt 1909. évi zárszámadási statisztikájuk is bizonyítja 1909. évben 3 kiállítást rendeztek, a látogatók száma volt 6,484,564, pénzbeli bevételük (térdíjakkal és egyéb jövedelmekkel) volt 7.285.917 kor; kiadás 6.853 311 kor. tehát tiszta haszon volt 432.606 kor.

Nem, hagyhatom ki Amerikát sem, pedig Isten látja lelkemet utálok már magamban ezt a szót is „Amerika.” Mert annyi visszaélés az „Amerika” szóhoz fűződik az rettenetes.

Például: „amerikai módszer szerint csinálom a fogakat” „amerikai módszer szerint talpalam a cipőket.” „amerikai módszer szerint kiárusítom a ruhákat,” sőt még amerikai módszer szerint vágják ki az ember tyukszemét is. Tehát Amerika és megint Amerika. Egyszóval bárminő rossz fércz munkát kínálnak egyes lelketlen sáfárok, csak rajta legyen Amerika megvesszük készséggel drága pénzen, mert ez állítólag jobb mint a honi termék. Sőt tovább megyek. A mai divat már annyira occupálta úrhölgyeinket is hogyha nem félig francia félig angol sőt amerikai tárgyai nincsenek, és pláne nincs olyan úr, aki nemcsak félig, de egészen angol vagy amerikai divatnak ne hódolna. Pedig erre nincs szükségünk legyünk mi magyarok és viseljük a magyar ipar termékeit; hiszen ugyis többnyire azt viseljük és fogyasztjuk, csak hogy szégyeljük azt bevallani, mert mit szól ehhez az uri társaság?

Továbbá ezt a szót „Amerika” főképen azért utálok, mert ez iparunk egyik fő megölője; ez akadályozza iparunk sima és terjedelmes menetét, tehát a valóságban és első sorban ez iparunk rákfeneje és élősdije. —

De nem csak iparunk fejlődésének a megromtója, de egyszersmind az egész államunknak

is, mert azok a jól megfizetett s az újságokban Amerikára hivatkozó szavak számtalan sok embert esábitanak ki Amerikába; hiszen a legjobb esábitó a világon a hízogó szó!

Hogy a legfelsőbb körök milyen véleményekkel vannak a magyar ipar felől, erre vonatkozó Kossuth Ferenc a volt kereskedelemügyi miniszter úr egy bankett alkalmával következőképp nyilatkozott: „Esztendőök óta versengnek a különböző kormányok a magyar ipar pártolásában, legalább az állami üzemekben már megkívánjuk azt, hogy a vállalkozó mindent itthon rendeljen meg, amiből itthon megfelelő a produkciójuk is van.”

Ez a dicséretes tendencia nagyjában hozzá járul ahoz, hogy a nagy közönség körében is erősen fokozódik az érzés a magyar ipar termékeinek a megbecsülésében, és megteremti a legbiztosabb alapját az eljövendő boldogulásnak. Sőt már több esetben rá mutathatunk olyan példára is, amikor hazafias érzésű közönségünk készséggel fizeti meg esetleg drágábban is a magyar ipar termékeket, példát adva arra, hogy miként kell öntudatosan eljárni ebben a fontos ügyben.”

Hogy a kiállítási végrehajtóbizottság szép, nemes és hasznos hivatásának képes legyen eleget tenni föltétlenül szükséges, hogy minél több oldalról erkölcsi és anyagi támogatásban részesüljön. Azért nem tudjuk eléggé kérni összes iparosainkat és gyárosainkat, hogy mint kiállítók minél tömegesebben sziveskedjenek részt venni a nyiregyházi kiállításon, mert csak így módon lesz képes a kiállítási végrehajtóbizottság a maga elé tűzött nagy feladatnak eleget tenni, különösen pedig a magyar ipar pártolásának előmozdításával segítségül lenni.

Stappel Béla kiállítási biztos.

Aspirin

valódi esakis
eredeti
tablettákban,

**ábra
szerint,**

20 drb K. 1.20
-ért vásárolható.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co., Elberfeld.
Leverkusen, /b Mülheim/a Rh.

A szerdai marhavásárról.

A külföldi, de különösen a bécsi szaksajtó foglalkozik most egy kérdéssel, mely bennünket, nyiregyháziakat, közelebről is érdekel. A mérsárosok, hentések, lókereskedők stb. köreiben általános a panasz, hogy a magyarországi nagyobb marhavásárokat nem látogathatják meg, mert olyan napokon tartják, a mikor már nem értékesíthetik a vásárolt marhát a rendesen hétfőn megtartott vágómarha vásáron. S így kénytelenek kisebb vásárokat felkeresni, ahol a felhajtás bizonytalan. Ez alatt szenved Bécs közéletmeze stb. — A több hasábra terjedő lamentációkban azonban megnevezik a városokat is, amelyek olyankor tartják a vásárokat, a mikor ők csak nagy áldozatok árán vásárolhatnak.

Ezen városok sorában jut Nyiregyháza városának nagyon jelentékeny szerep. Élhetlenséggel vádolják a nyiregyházi illetékes köröket, mert nem tesznek kellő eréllyel lépéseket az iránt, hogy a szerdai hetivásárkor engedélyeztessék a marha felhajtás. Ez rövid foglalatja azoknak a panaszoknak, a melyekkel most a külföldi szaksajtó foglalkozik. Ha mi ezt a kérdést lapunk hasábjain szóvá tesszük, nem azért történik, mert nekünk a nagy gyomru Bécsnek a feje fáj, hanem csak azért, mert a bécsiek

kivánsága reánk nézve közgazdasági szempontból nagy fontossággal bír. Nyiregyháza központja egy pár excellence agrikultur vidéknek. Tehát itt kell, hogy lebonyolítottassék a termelő és a fogyasztók vagy képviselők közt az értékesítés folyamata. Ezt a tételt nem is kell bizonyítani.

Még kevésbé kell azt a tapasztalati tényt kiemelni, hogy a fogyasztók ott szerzik be a szükségletet, ahol saját érdekeket szem előtt tartva, könnyen hozzájuthatnak. Csak a legnagyobb szükség esetén keresik fel azokat a helyeket, ahol a szükségletet csak pénz- és idő áldozat révén fedezhetik.

Habár a bécsieknek az általános közvélemény szerint soha sincs igazuk, de ebben az egyben, hogy a nyiregyházi marhavásárokat, saját érdekeket szem előtt tartva, nem kereshetik fel, tökéletesen igazuk van. Hiszen csak kilenc nappal későbbben értékesíthetik az itt vásárolt vágómarhát!

S ha már a hegy nem jöhet Mohamedhez, kell hogy Mohamed menjen a hegyhez.

Kézen fekvő dolog tehát, hogy Nyiregyháza városának kell az akadályt elhárítani, amire nézve készségének tanujelét is adta a legutóbbi képviselői gyűlésen, amidőn az áttételre vonatkozó indítványt bizottsághoz utasította. K.

BIZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványviz

ÜDIT GYÓGYIT. ÜDIT GYÓGYIT.

Vese- és hólyagfajknál, a vesemedence idült hurutjainál, huykó- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmánál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOS LAG AJÁNLVA.

Főlerakat:

Wassermann Samuel

Telefon szám 121.

A nyiregyházi parkok.

El kell ismernünk, hogy városunk szépítése körül ujabban derekasan hozzálátott a munkához a városi hatóság. A város háztér parkozása egyike legszebb cselekedeteinek, de az utcák befásítását is lelken viseli s e tekintetben igazán méltó a város lakosságának hálájára. Annál feltűnőbbek lesznek aztán egyes szépséghibák, amelyek néhol annyira bántóak, hogy az ember kételkedni kezd, vajjon egyforma lelkesedést mutat-e minden vonalon a hatóságok a város szépítése érdekében kifejtett munkája? Ott van például Nyiregyháza legkedvesebb része: a *Károlyi- és Dessewffy-téri park*, melyhez hasonló nagyságu oázis a város közepén talán az ország egyetlen városában sincs. Látszik rajta, hogy munkás kezek ápolják, művelik, de mit ér, ha a hiányában *kegyetlen, barbár lények összetapossák* a pázsitot, letördelik az ágakat, virágokat, a bokrokon át rövidítik meg az utcaikat, ott heverésznek, tanácskoznak, lapdázni a város összes léhütői, sőt még a padokat is izekre szedve hurcolják szét. Közbe meg átszáguld egy-egy *kerékpáros*, halálra rémitve a gyanutlanul sétálókat. A darabonként elhurcolt padnak az a története, hogy egy éjszakán lefeszítették a hátát, másnap éjjel elvitték, harmadik éjjel az egyik cölöpjét vitték el, majd a másikat. Pedig ha az első éjszaka után vissza szögezték volna a hátát, nem tűnt volna el a többi darabja sem. Még jellemzőbb az *egyház-téri kis park összerombolt ajtója*. Ez az ajtó két esztendő óta van letörve. 1908/9. telén a hóban feküdt egész télen át, pedig csak talpra kellett volna állítani. Nem törődött vele soha senki, úgy hogy most dirib-darabban fekszik a bejáratnál, elzárva a parkot a járóelöktől. — Hogyan lehetséges az: két esztendőn át észre

TELEFON 129.

TELEFON 129.

Tavaszi újdonságok **RUHADISZÉKBEN** óriási választékban megérkeztek
Kohn Ignátz női-, férfi divat és rövidáru üzletében.

nem venni a város közepén egy összetörött, a közlekedést akadályozó ajtót?

Nem elég az, ha a polgármester úr évenként egyszer a helyi lapokban a közönség oltalmába ajánlja a parkokat. — A barbárok nem olvasnak lapokat. Ha kivihetetlen az, hogy az agghajlékból kivezényeljenek egy embert a parkok őrzésére, legalább annyit tegyenek meg, hogy a park főbb bejáróinál *allítsanak fel táblákat* azzal a jelzéssel, hogy *a füre lépni, vagy a növényzetet rongálni büntetés terhe mellett tilos*. És sétáljon néha arra a rendőr, hogy a rajtakapott gézengúz tényleg átadható legyen a büntető igazságszolgáltatásnak.

E sorok írója már tavaly sürgette a „Szabolcs”-ban egy *szépitő egyesület* megalakítását, mely ha anyagiak hiányában eleinte nem is alkothatna, de legalább hivatásosan gyakorolná az ellenőrzést, amelyre igen nagy szükség van. Minden valamire való városnak van város szépitő egyesülete, melyet a hatóság és a képviselőtestület odaadólag támogat, amelynek mindenki szívesen adakozik, hogy kézzelfogható eredményeket érhesen el. Sajnos — minálunk — még nem érett meg a társadalom arra, hogy ilyen ideális célért szövetkezve önzetlenül, áldozatkészen a kellő munkaképességgel kialakuljon és alkosson. Csak a rombolás végzi a munkáját a szabad zsákmányul odaengedett parkokban, aminek az az eredménye, hogy a lakosság csak boszankodik ott, ahol üdülést, nyugalmat remélt találni. **D.**

**Szabolcsvármegye és a vidék
legnagyobb
megbízható,
legolcsóbb,
elsőrangú,
ékszerésóra raktára
Sándor Rezső
Nyiregyháza, Városház-útca 3 sz.
Nagy választékban:
jeggyűrűk,
arany lánczok,
arany órák,
brilliant és gyémánt ékszerek,
ezüst evőkészletek,
tálcaák,
tálak,
girandolok,
készletek,
China ezüst
dísz és háztartási cikkek,
Mesés olcsó áruk.**

Vívóestély.

Mult heti számunkban az idő rövidsége miatt csak futólag emlekeztünk meg a Nyiregyházi Torna- és Vívó-Egyesület által f. hó 14-én rendezett vívó-akadémiáról. Minthogy azonban az estély úgy társadalmi, mint sportszempontról méltán számot tarthat részletes méltatásra és mivel kénytelenek vagyunk megállapítani azt is, hogy laptársaink szintén nem a kellő alapos-

sággal tárgyalták az est eseményeit, s nem méltatták annak egyes kiemelkedő mozzanatait igazi értékük szerint engedte meg nekünk arra kissé bővebben visszatérni.

Az estély minden tekintetben fényesen sikerült s a megjelent előkelő közönség nagy élvezettel szemlélte a szebbnél-szebb mérkőzéseket.

Ki kell emelnünk elsősorban Rónay Jenő úrnak Pellegrini Virgilió úrral vívott kardasautját, Rónay Jenő úr régi ruturozott, kiváló kardvívó, aki már több alkalommal csillogtatta vívóművészetét közönségünk előtt, mindannyiszor nagy hatást keltve. Most is azt mondhatjuk, hogy ifj. Pellegrinivel vívott asautja egyike volt az est legszebb mérkőzéseinek. — Pellegrinivel szemben, aki hazájában Olaszországban elsőrangú vívó, tudása annál is inkább érvényesült.

Groák Ödönné úrnő kiváló tehetségű törvívó, aki aránylag rövid idő alatt óriási haladásról tett tanuságot. Pellegrini mesterrel vívott asautját a közönség hatalmas tapsokkal honorálta.

Igen szép és élvezetes volt Garay Kálmán úrnak Pellegrini Virgilió úrral vívott törmérkőzése, dr. Szabó László és Szent-Imrey Tamás urak kardasautja, továbbá Pellegrini mesternek Szücs Gézával, Pál Sándorral, Horváth Dezsővel és Schulhoff Imrével vívott asautjai.

A gyermektanítványok is mind kitűnően dolgoztak s haladásuk sok reménnyel kecsegtet.

Végül Pellegrini József úr működéséről kell a legnagyobb elismerés hangján megemlékeznünk. Fáradhatatlan buzgalma hatalmas vívóéletet teremtett városunkban, lelkes odaadása pedig kivívta hálánkat és szeretetünket. **K.**

Az Ivánfi-est.

Végre lezajlott az — egy téves riport folytán — oly nagy port vert Ivánfi-est. A mint láttuk, Ivánfi nem vallotta kárát előadása elhalasztásának, mert „zenekaros” telt házat kapott.

Gondolkodóba ejt bennünket, hogy vajjon az Ivánfi jó hangzású neve, vagy az estét megelőző reklámnak is beillő sensatiók idézték-e elő a telt házat? Valószínűleg hozzá járult mindenképp; de ha tekintetbe vesszük, hogy a megelőző estén úgy a „Leányegylet”, mint a „Kereskedők és Gazdák köre” szintén telt házzal díszkedett: arra a tapasztalatra jutunk, hogy Nyiregyháza közönsége föl van rázva lelhargiájából és a művészetnek minden ága akár a bájos fehér esték, akár a szürke tudományos előadások, akár pedig a 2000 év előtti classicus sirámok, mind megtalálják hallgatóikat.

Az Ivánfi-est cabarészerűen összeállított *szellemi gulyás*, a miben van szív is, vese is, tartalom is, csont is.

Az Ivánfi sirámai igazán a veséig hatottak. Sophokles: *Oedipus királyának*, Shakespeare: *III. Richard és Velencei kalmár-jának* eljátszott jeleneteiben, melyeket a művész egy-egy ismeretű, oktató kis prologgal vezetett be.

Tisztelem Ivánfi ambitiosus törekvését, hogy eredeti új módját akarja adni az előadásnak és komoly munkával becsüli meg a vidéki publicumot is.

Műhibának tartom azonban, hogy három ízben egymásután ugyanabban a genreből mutatja be önmagát.

Tudjuk, hogy ő rajongója a régi classicusoknak és a régi görögöknél nem is igen talál más alakítást, mint az örökké átkozódó, siró, hörgő vad indulatok kifejezését, de Shakspearnél már válogathatott volna.

Rokonszenves, szép megjelenése és kellemes organuma az utolsó számban jutott különösen érvényre, a Rákosi: *Egy csepp* című gyönyörű költeménye és a Rostand világhírű *Chatecler-jének*, szép nyelvezettel írott poéticus jelenetének elszavalásánál.

Zilahynét, ha a fent említett hasonlathoz hű akarok maradni, a „szív”-nek mondhatnám, mert szívet-lelket gyönyörködtet és nemcsak a szép asszonynak volt különösen bonjourja, hanem az énekesnőnek is. (Talán érezte ezt ő maga is és azért corrigálta mosolyogva a kísérő bosszantó ügytelenségét.)

Nem hiába, hogy az olasz beszédben is énekel, de azt az édes, lágy melodicus kiejtést az Isten is megzenésítésre teremtette.

Benedetto Marcello: *Quella fianuma* antik olasz dalt meg kellett toldania egy szép magyar műdallal és ennek tetejébe még egy bájos kis olasz dalt „hogyan volt”-ozott ki a lelkes publicum.

Zilahy az ő untig elcséplte, különben is minden művészi becs nélkül való monológjaival képezte az értéktelen „csont”-ot, a miről nem érdemes beszélni.

Hirek.

— **Programmbeszéd.** Dr. Vadász Leó, a nyirbátori kerület munkapárti jelöltje folyó hó 26-án tartja meg programmbeszédét Nyirbátorban.

— **Hivatalos órák beosztása.** A nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóságnál, a mellé rendelt számvevősnél és a kerületi kir. adóhivataloknál a hivatalos órák a nyári hónapokban, vagyis május hó 1-től kezdve szeptember hó végéig reggeli 7 órától délután egy (1) óráig vannak megállapítva. M. kir. pénzügyigazgatóság Nyiregyháza, 1910. április hó 18. *Eckerdt Elek*, pénzügyigazgató.

— **Tanáregyesületi közgyűlés Nyiregyháza.** Az Országos Evang. Tanáregyesület május 18-iki közgyűlésére a rendezőség már szétküldte a jelentkezési lapokat, melyek alapján már érkeznek is a jelentkezések a tanáregyesület tagjai részéről. A tanárság zöme 16-án, pünkösd másodnapján, délután és este érkezik városunkba, 17-én szakosztályi ülések lesznek, este *Mikszáth Kálmán*, koszorus írónk, jubileumi ünnepélye, 18-án pedig a tulajdonképi közgyűlés. Számos tanítás- és neveléstani kérdés kerül e közgyűlésen tárgyalásra, melyek közül kettőnek az előadására helybeli tanárok, névszerint: dr. Pröhle Vilmos és dr. Vietorisz József vállalkoztak. A közgyűlés napján a vendégek tiszteletére díszebédet rendeznek. Terve van véve a helybeli culturintézmények megtekintése, sóstói és vidéki kirándulások is. A vendégeket részint magánházaiknál, részint szállodákban szállásolja el a rendező-bizottság. A részletes tudósítást a következő számunkban közöljük.

— **Tűz.** Tegnapelőtt a villamos-társaság szentmihályi- és pazonyi-utcai transformatorai tegnapelőtt az esőzés által előidézett rövid zár folytán meggyultak. A tűzoltóság is kivonult, de a gépek megállításáig oltásra gondolni sem lehetett. A váratlan eset miatt az áramszolgáltatás délután 3 és 5 óra között szünetelt. Bashalmán a mozdony szikrájától ugyanakkor az órház gyuladt ki és a nagy szélben teljesen leégett.

— **Szerencsétlenség.** Literáthy Lajos rendőrségi helyettes felügyelőt, tegnapelőtt a városházán szélütés érte. Literáthy 10 éve van a város szolgálatában és a balesetének híre általános részvételt keltett.

— **Összevert ember.** Dienes Gerzson veresmarti gazdálkodó szóváltásba elegyet a koresmában Nagy György és Katsi Jánossal. Amidőn az utóbbiak kifogytak az érvekből, más nyomósabb bizonyítékok után láttak, amelyet a súlyos korcsmai székekben találtak fel és azokkal úgy bebizonyították a maguk igazát, hogy Dienes heteken át nem fog ellene szólani sem a politikai, sem más kérdéseknek.

— **Előadás.** Az általános egyenlő és titkos választójogról fog dr. Hoffmann Mór f. hó 30-án a kereskedő ifjak együletében értekezni. Vendégeket is szívesen látnak.

— **Köszönet.** Alispánunk az ököritóiak felségélyezésére 300 koronát folyósított, mely adományért most mondott köszönetet Szatmárvármegye alispánja.

— **A nyiregyházi kiállítás vendégei.** A Magyar Gazda-szövetség országos nagygyűlését — a melyre évente a gazda kört és szövetkezeti kiküldöttek ezrei szoktak összegyűlni, — Nyiregyháza tartja szeptember 20-án. A gyűlésen elnököl majd Darányi Ignác volt földmívelésügyi miniszter.

**Házlebontás miatt az összes raktáron levő . Stern Sándor .
DIVATCIKKEK mélyen leszállított áron lesznek kiárusítva, uri, női, divatáru üzletében Pazonyi-u. 2.**

— **Vásár áthelyezés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy Kisvárdán községben a folyó évi május 23-ikára eső országos vásár ez évben kivételesen május 2-án tartassék meg.

— **A Gyáriparosok Szövetsége.** A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége multvasárnap tartotta rendes évi közgyűlését, a melyben Májerszky Barnabás nyiregyházi gyáros is részt vett. Az ő indítványára megválasztották újra a választmány kisorsolt tagjait.

— **Nem szabad sorozni.** A honvédelmi miniszter átiratban értesítette a hatóságokat, hogy az exlex ideje alatt ujonezozni nem szabad. Még az önként jelentkező, valamint az egyéves önkéntességi joggal bírókat sem szabad sorozás alá boesítani. Kivételt csak a nem magyar honosságú önként jelentkezőkkel szabad tenni: ezekkel is csak abban az esetben, ha az önként jelentkező külföldi honos illetőségi hatósága a sorozás dolgában külön megkeresi a hatóságot.

— **Szintársulatok állomás helye.** A nyári évad beálltával az igazgatók elfoglalták új állomáshelyüket. Szabolcsvármegyébe kerültek: Rácz Dezső (Nyírbátor) és Zilahy Gyula (Nyiregyháza).

— **Alapszabály megerősítés.** Az ibrányai polgári olvasókör alapszabályait a magy. kir. belügyminiszter láttamozta és így már módjában van, működését megkezdhetni és a maga elé tűzött feladatának eléget tenni.

— **Építkezés.** A demecseri tanyai iskola községháza és jegyzői lakás építésére beadott ajánlatok közül Nagy Benő kisvárdai mérnök 37620 koronás ajánlatát terjesztetett fel elfogadás végett a községi képviselőtestülettől.

— **Rostach tzigane.** Francia és angol lapok foglalkoznak velünk szabocsmegyieikkel. Megírják, hogy Bűdszentmihályon a csendőrség letartóztatta Rostache tzigant, mert a frissen elhantolt hullákat kiásta és a családjával együtt abból táplálkozott. A hirt feltűnő helyen közlik és ityen czímmel látták el: „Embrevők Magyarországon!” — Ilyen dicsőséget hirnévre tettünk szért egy dús fantáziával megáldott riporter jóvoltából!

— **Választás.** A nyiregyházi Poel-Cedek ízr. segélyzőegylet melynek 219 tagja van, közzétette a mul évről szóló zár számadását, a melyből kitűnik, hogy 1550 koronát költött emberbaráti czélokra. Együttal megemlítjük, hogy az egylet f. hó 26-án megtartja választó közgyűlését, a mely a tisztikar megválasztását meg fogja ejteni. A választást nagy az érdeklődés, mert ezuttal be is töltik az elhalálozás folytán megüresedett elnöki állást is. A szavazó tagok nagy többsége kívánja e diszes tisztséget Fleiner Lajos vaskereskedőre ruhazni. Humanusan gondolkodó és agilis vezetőt nyerne az egylet benne.

— **Népmunkakiállítások.** A debreceni ipari és kereskedelmi kamara munkaprogramjában nagy szerepet játszik az a törekvés, hogy a népet háziipari munkára tanítsa. Télen mikor szünétel a munka tanfolyamokat nyit itt is. ott is. Mindeütt hasznos munkára oktatják a népet, a mely ennek révén szép keresethez. Ez idén tizenöt helyen rendeztek tanfolyamokat vagy létesítettek közműhelyeket. Az elkészített munkákat bemutatják a tanfolyam befejezése után a nagy közönségnek, a melylyel ilyformán akarják megkedveltetni a háziipar termékeit. Ilyen kiállítás lesz május 1-én Kisvárdán és május 5-én Nagykállóban. A nyírábrányi és nyiregyházi közműhelyek kiállítását később rendezik. A nagyközönség figyelmébe ajánljuk e kiállításokat.

— **A gyeheña menekültjei.** Az Erzsébet-kórház orvosi karának jutott az a szép és nemes feladat, hogy az ökörítói közkatasztrófa sebesültjei közül huszonkettőt kezelés alá vegyen. Az orvosikar megfelelt feladatának, a mit a következő adatok fényesen bizonyítanak. Gyógyultan ebocsátott 15, meghalt 2, ápolás-alatt maradt 5 beteg, vagyis a betegek 9 százaléka halt meg míg 68 percentje meggyógyult. Bár a halálozási arányszám még változhatik, az eredmény mégis fényesnek mondható. Ezek a száraz adatok, a melyeken a legközelebbi jövő szak igen csekély korrekturet végezhet, mintegy megcáfoltják a nehéz vádakat, a me-

lyeket egy fővárosi lap az Erzsébet-kórház ellen emel.

— **A gyermeknap** Néhány év óta ünnepnapjává lett az országnak a gyermeknap. Az Országos Gyermekvédő liga kedveltette meg az önkényes adózásnak e kedves formáját. Mindenki örömmel adja filléreit. A gyermek napok anyagi eredményei társadalmi uton, ha nem is teljes mértékben, de részben pótolják az államnak kényszerűségéből eredő mulasztását. Ezernyi ezer megmentett gyermeket nagyszerű jutalma ez emberbaráti munkának. A nyiregyházi társadalom is meleg szeretetével támogatja a Ligát. Közönségünk megalakulása óta rokonszenvével kísérte a liga népszerű mozgalmát, amely a jótékony legfontosabb feladatát felöleli. S remélhető, hogy támogatását ezuttal sem fogja megvonni. Elvégre ki ne melegednék fel a gondolatától, ha a gyermekek sorsáról, a jövő nemzedék istápolásáról van szó? Itt említtük meg, hogy az Országos Gyermekvédő Liga április 23-én tartja ez évi közgyűlését, mely alkalommal Vay Gáborné grófnő is beszédet mond a gyermekvédelem feladatairól.

— **Nyiregyházi színházi bérllet.** A debreceni szintársulat május hó 15-én Pünkösdi első napján kezdi meg előadásait színházunkban. Az igazgatóság szives figyelmébe ajánlja a bérleni szándékozókknak a következő bérllettervezetet: A szintársulat május hó 15-től július hó 1-ig összesen 46 előadást tart. A 46 előadásból 15 páros és 15 páratlan előadásra szelvény-bérlletet nyit olyanképen, hogy az összes 46 előadásnak fele, vagyis 23 előadás a páros bérlletet, a másik fele, vagyis a másik 23 előadás a páratlan bérlletet illeti meg. Tehát aki 15 előadásra vált páros bérlletet, illetve szelvényeket, annak joga van 23 páros bérllet-előadásból tetszése szerint 15 előadást kiválasztani és viszont a ki 15 páratlan szelvény-bérlletet vált, annak joga van 23 páratlan bérllet-előadás közül 15 előadást tetszése szerint kiválasztani. A bérllet helyek megválasztásában feltétlen előnyben részesülnek azok a bérlletk, a kik úgy a 15 páros, mint a 15 páratlan, vagyis a 30 előadásra váltják ki szelvény bérlleteiket. Az ilyen bérlletnek a 46 előadásból joga van 30 előadást kiválasztani. A bérlletek május hó 2 től május hó 4-ik napján délután 5 óráig válthatók ki, mindenkor d. e. 9—12-ig, és d. u. 3—5-ig a színházi pénztárnál. A régi bérllet jogai fenn tartatnak, ha igényeiket két napon belül, vagyis május hó 2-án és 3-án bejelentik. Zilahy igazgató.

— **A főváros legelső minta-zongoraterme.** A zongoravásárló közönség szives figyelmét felhívjuk Keresztély hires minta-zongoratermére, Budapest, VI. Váci körút 21., mely cég évtizedek óta nemcsak a főváros zongoratulajdonosai körében, hanem az egész országban a legnagyobb és méltán megérdemelt népszerűségnek örvend. Hangzatos reklámokkal nem dolgozik a cég, hanem e helyett kitűnő zongoragyártmányainak és világhírű zongoragyárak gyártmányainak a legideálisabb feltételek mellett való eladásával teszi napról-napra ismertebbé és kedveltebbé magát. Olvasóink, ha zongorát, vagy pianót akarnak venni, közöljék ezen szándékukat a Keresztély céggel, a honnan teljesen díjtalanul nyerne felvilágosítást és kézhez kapják a cég legújabb árjegyzékét is, melyből a szolid eladási feltételekre néz e tájékoztatást szereznek.

— **Laikus husvizsgálók tanfolyama Nyiregyháza.** A laikus husvizsgálók tanfolyama Nyiregyháza április 12-én tíz hallgatóval megkezdődött, a záróvizsga május hó 10-én lesz megtartva. A legközelebbi tanfolyamok május 30-án és július 1-én fognak kezdődni, amely tanfolyamokra május 15-ig és június 15-ig kell Fekete Jenő városi m. kir. állatorvosnál a tanfolyam vezetőjénél jelentkezni, aki a felvétellel a jelentkezés sorrendje szerint idejében fogja a jelenléteket értesíteni.

— **Borpincék és borpalták.** A borértékesítés érdekében mozgalmat indítottak, mint már sokszor, ez idén is. A mostani mozgalomnak a célja, hogy a fővárosban egy ugynevezett országos borpincét (borpaltát) létesítsenek, a melynek feladata lesz, a bor iránt megrendült

bizalmat helyreállítani és a borfogyasztást emelni. Az akciót kiterjesztik a vidékre is, melynek nagyobb forgalma gócpontjaiba (Debreczen, Kassa, Miskolcz, Nyiregyháza stb.) borpincéket létesít, a melyek a borértékesítésnek szervei lesznek. A kisebb igényű emberek kielégítésére azonban borházakat emelnek. A magyar földre átültetendő Rathaus-kellerek sem fognak valami nagyot lendíteni a magyar borkereskedelmen.

— **Ünnepi istentisztelet.** A statusquo izraelita hitközség templomába a peszakh-ünnep alkalmából vasárnap f. hó 24-én a délelőtti istentisztelet 1/4 9 órakor kezdődik. Hitszónoklat 10 1/4 órakor. Ugyanaznap este 7 órakor.

— **Tiltakozás.** Dr. Popini Albert, a Bessenyei-Kör főtitkára a következő nyilatkozatot közölteti a lapokkal:

A Pesti Napló folyó hó 15. számában a Déry-féle ügyről szóló h iradásban egy „magát megnevezni nem akaró kiváló művész,” aki azonban „állításaiért a törvény előtt is helytáll,” azt állítja, hogy Déry Béla, Rubovics Márk a Nemzeti Szalon ama határozatának kijátszására, mely szerint ők vidéken nem állíthatnak ki képet, „láda számra” viszik „értéktelen mázolványait” a Kézdi-Kovács Lászlóéival együtt a vidéki kiállításokra. Mikor aztán a többi művészek a megnyitási ünnepélyről hazautaznak a fővárosba, a nevezettek előszedik saját képeiket és azokat aggatják föl sorban a többiek művei helyett. Mivel ez a vád általánosságban van odadobva a nyilvánosságba, természetesen minden vidéki város és így Nyiregyháza is joggal magára vonatkoztatja. Kijelentem tehát a Bessenyei-Kör nevében, amelynek védő szárnyai alatt és közreműködésével rendezte a Nemzeti Szalon 1909. október havában, ezuttal a kezdeményezésemre föllállított Benczúr-émléktábla-leplezésével országos jelentőségűvé emelkedett második nyiregyházi kiállítását, hogy a föntebbi vád a nyiregyházi kiállításra vonatkozólag galád rágalom. Arra a kiállításra nemcsak hogy nem hozta az illető három művész „ládaszámra” „mázolványait”, hanem Dérynek és Rubovicsnak egyetlenegy képe sem volt kiállítva, Kézdi-Kovács Lászlónak pedig csak annyi képe, amennyi a tőlem kinyomatott hivatalos katalógusban szerepelt. Nem tudom, miféle Mucsának nézi vagy akarja nézetni a „magát megnevezni nem akaró kiváló művész” a magyar vidéki városokat kulturájukkal egyetemben, hogy föl meri tételezni róluk, hogy ilyen izléstelen és a művészetet lealacsonyító machinációt bárhol megengedjenek vagy eltűrjenek. Ex uno disce omnes! Aki általánosít, az, ha egyetlen városra, mint ez esetben Nyiregyházára nézve szemenszedett valótlanosság az állítása, elvesztette a szavahihetősége jogát a többi városra nézve is.

— **A privaták ellen.** A közoktatásügyi minster rendeletet adott ki, amelylyel megtiltotta a tanítóknak, tanítványaik magán uton taníthassák. Minthogy a tanítóknak némely helyen tekintélyes mellék jövedelme volt ebből, nagy buzgalommal kultiválták a privatát. Most nagy lármát csap a rendelet kiadása alkalmából az ő érdekeiket szolgáló tanügyi lap. De annál nagyobb elismeréssel fogadták a rendeletet azok a tanítók, akik nem üzérkednek szabad óráikkal, emellett az iskola érdekét is veszik valamibe. Annál érdemesebb a rendelet a dicsőretre, mert minden szigorúsága dacára, a magántanítás jogát egészen nem veszi el. A rendelet szerint ugyanis az iskola helyiségében privat órákat tartani. Ezenfelül abban a körzetben, ahol a tanító iskolája van, tilos a magán háznál való tanítás, mert a tanító kötelessége az iskolában minden tanulóval foglalkozni. Végül egyebütt szabad a tanítónak magánorát adni egy-egy tanulóknak, azonban több tanulót összegyűjteni és ugyszólván zugiskolát tartani sehoh sem szabad.

— **A műhímzés uri foglalkozás.** Ismeretes, hogy a hímzés munka a maga finomabb és fejlettebb színvonalán igazi műipari jellegű bir, mely élesen megkülönböztetendő a géphímzéstől vagy a sablon után készülő hímzésektől. Ezt a finomabb műipart többnyire jó nevelésben részesült, finom izléssel bíró elszegényedett uri hölgyek fejlesztették háziiparilag s nem egy remek munka került oly módon ki kezük alól. Annál feltűnőbb tehát, hogy mozgalmat indi-

Ne tévovázzék, ha fáj a Beretvás pastillát,

feje, hanem használjon azonnal

amely 10 perc alatt a legmakaesabb migraint és fejfájás elmulasztja. Orvosok által ajánlván. **Ára 120** Kapható minden gyógy szertárban. — Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész, Kispeszen. **!! 3 dobozmal ingyen postai szállítás. !!**

tottak az iránt, hogy ezt a műhimzést is nyilvánítsák ipari foglalkozásnak és kössék képesítéshez. Ezt a mozgalmat azonban általános megbotránkozás kíséri, mert ha iparigazolmányt és képesítést követelnének e munkáért, éppen azokat veszítene ez a műipar el, akiknek virágzását köszönheti: az intelligens, elszegényedett leányokat és asszonyokat.

— Egy érdekes nyilatkozat. A debreczeni színházért való küzdelemnek vége szakadt. A bérlet Zilahyé ugyan, az utolsó szó azonban ebben az ügyben Békés Gyuláé. A pályázat izgalmi során tudvalevőleg tartósan szóbeszéd tárgya volt az a szövetkezés, melyre a színház bérbevételét illetően Komjáthy János kassai színigazgató és Békés Gyula a debreczeni színház volt titkárja léptek. Békés Gyula hosszú és érdekes nyilatkozatban lebbenti fel a fátylat erről az egyesülésről, melynek jóhiszeműségét be is bizonyítja, és végül ismerteti tervök impozáns részleteit. Részletesen felel arra a vádra is, amely megállapodásukat botrányosnak mondta. A művészi program, amelyet ez a két ismeretes színházi férfi meg akart valósítani, jámbor óhajta lesz már most annak a közönségnek, a mely az ügy iránt eldöntéssel nem nyert semmit, de Komjáthy kibuktatásával sokat veszített.

— Dalestély és jubileum. Folyó évi április hó 10-én a városi dalegylet városháza tanács-termében évi közgyűlést tartott, melyen a rendes működésben lévő dalegyület tagjai teljes számban megjelentek és a dalegylet beléletét minden irányban érdeklő ügyekben fontos határozatokat hozott. Ezen határozatok közt legfontosabb az a tény, hogy ez év folyamán a dalegylet egyik hatásköréhez, fennállásának 25 éves évfordulójához ér, mely fontos történeti eseményt a dalegylet jubileum megtartásával megünnepelni óhajt. Evégből a választmány utasítatik, miszerint a szükséges lépések megtételére a jubileumot rendező bizottságot mielőbb alakítsa meg és a kezdeményező intézkedéseket aktualizálja tegye. — A közgyűlés ezen alkalommal a dalegylet élére örökös tiszteletbeli elnöknek: Bogár Lajost választotta, kinek neve szinte fogalom a nyiregyházi dalegylet életében, kinek nevéhez a dalegylet fejlődése és szép sikerei fűződnek. Bogár Lajos úr, városunk közkedvelt fia, ki a dalegylethez szeretettel ragaszkodik és ennek minden mozzanatát figyelemmel kíséri, a dalegyletnek ebbeli határozatát, egyhangú választását szívesen elfogadta és megígérte, hogy a dalegylet érdekében ezentúl is erejéhez képest meg fog tenni mindent, a mi csekély erejéből telhetik.

Egyesületi vezető elnöknek: Dr. Prok Gyula alelnöknek: Géczy Géza választottak. Dalegyleti titkárnak a közgyűlés nagy lelkesedéssel Dózsy Sándort választotta, ki a rá nézve kitüntetett tisztséget szívesen elfogadta. Eddigi titkárt, — Fazekas Jánost, — a dalegylet érdekében kifejtett szolgálataiért a közgyűlés a dalegylet tiszteletbeli titkárának választotta. Karnagy Kovách Árpád, szertáros Kubacska István és zászlótartónak Király Imre választottak.

A dalegylet választmányának tagjaivá a tisztviselői karon kívül a következők választottak: Krecsák János, Pál János, Valent András, Illés József, Lojek József, Neumann Jenő, Fazekas János Kovács György, Oláh Sándor, Mayer Ferencz, Sztatkievics Román és Borók János.

A számvizsgáló bizottság jelentése, az 1910-ik évi költségeloirányzat elfogadtattak. — Végül a tavaszi dalestély megtartását május hó első felére tűzi ki. — s. s.

— Kedden fogadta Roosevelt Krausz Pált, a Magyar Ásványvízforgalmi r.-t. igazgatóját, a kinek köszönetet mondott azért, aogy hétfőn a Park Klub estélyén borszéki vizet tett az asztalára. És elkért egy cimkét emlékre, a melyet kizárólag erre az alkalomra, a magyar és az amerikai színek felhasználásával készítettek. Azt a palackot, a melyből Roosevelt az estélyen ivott, a forrásnál töltötték meg. Rooseveltnek az utazásra több üveget adtak és nagyobb szállítmányt rendelt meg Amerikába is.

— A tavasz és az emberek. Szinte hihetetlen, hogy milyen összefüggésben van a tavasz az ember egészségével. Ezt a tényt a legújabb orvosi kutatások állapították meg, még pedig a növényvilág fejlődéséből. Kimutatták ugyanis, hogy a növényzet fejlődése összeköttetésben van a növényzetben sokkal nagyobb mértékben keringő vérrrel. Mert igenis, a növénynek rendes

lelegzése és vérkeringése van, épen úgy, mint az embereknek. És most már könnyen érthető, hogy tavasszal a beteg emberek vérkeringése nem jó, bágyadtak, fáradtak lesznek. Ezért fordul elő a legtöbb betegség tavasszal. Ezen szenzációs témáról érdekesen ír dr. Kovács Izsó, az ismert fővárosi homeopata orvos, most megjelent könyvében, melynek címe: „A vérgyógyítás és eredményei.” Csak nemrég jelent meg e könyv, már is több ezer példányban fogyott el. Felhívjuk olvasóink figyelmét e könyvre, mert abban minden ember útastást talál, hogy hogyan óvhatja meg egészségét és elvesztett egészségét milyen úton szerezheti vissza. A könyv ára füzve egy korona. díszes kötésben két korona. Megrendelhető minden könyvkereskedésben és a szerzőnél: dr. Kovács Izsó orvosnál, Budapest, V. Váci körút 18.

— Az Apolló-színház e héten páratlan szép műsört hoz színpadra. Ha egy pillantást vetünk a képek címjeire, azonnal látjuk, mily sok érdekességet tartalmaz: *Ármány és szerelem*. Francia művészkép. Film d'Art. Játszák a legelső francia színházak legelőkelőbb művészei. *Jaguár vadászat Abessiniában*. Rendkívül izgalmas sportfelvételek. *A francia Schweiz*. Európa legszebb vidéke gyönyörű felvételekben. *Bátor gyermekek*. Nagyon tanulságos gyermektörténet. *A föld méhében!* Feltűnő újdonság. Szabadkézzel művésziessen kiszínezték. Humoros képek: *A színesznő szobalánya*. Igen jó tréfa. *Egy motor-kerékpáros viszontagsági*. Nagyon kacagtató. Végül: *Pali inasnak megy!* A kis Lehmann legjobb alakítása. Minden előadáson a gyermekszépségverseny résztvevőinek egy része be lesz mutatva.

— Megjutalmazott tanítók. A budapesti ipari és kereskedelmi munkásközvetítő intézet az ipartestületek és néptanítók segítségével az egész országra kiterjedőleg végzi az inasokközvetítést. Az ipartestületek közlik vele a mesterek neveit, a kiknek inas kellene s hajlandók azt négy évre szerződtetni. A tanítók pedig bejelentik az ipari pályára kívánczó fiukat és közreműködnek az elhelyezési munka lebonyolításával. Az intézet ilyen módon több száz szegénysorsú fiút helyez el inasul. A miniszter a tanítók közreműködését méltányolván ez idén is 50 kor. jutalmat engedélyezett 10 tanítónak. Ez az örömdíj tény bizonyára buzdításul fog szolgálni a tanítóknak, a kik magas tisztségük mellett nem teljesíthetnek szebb feladatot, mint az ifjakat az ipari pályára terelni.

— Ékszer, órák, ezüstnemiűt bizalommal s legelőkelőbb csakis az országszerte legjobb hírnevű Lefkovits Arthur és Társa debreczeni cégnél vásárolhatnak. Árjegyzék ingyen. Választékot szívesen küld.

Legjobb minőségű répa, lucerna és lóhere magvak és mindenféle pázsit és kaszáló fűmagvak legjutányosabban beszerezhetők Hirschler Mór fűszerkereskedőnél Nyiregyházán Városház-tér 5.

— Nyomatványokat csinos kiállításban olesón és gyorsan készít *Klafter Ignác* legújabb gépekkel és betűkkel felszerelt könyvnyomdája Pazoni-utca 9.

A legújabb női és férfi tavaszi divatszövedetek nagy választékban érkeztek Ungár Lipót divatáruházában. A kirakatok gyönyörűek.

— Perzsa szőnyegek nagyválasztékban érkeztek és jutányos áron kaphatók Hoffmann Arthurnál a Bazar épületben.

CSARNOK.

A Mississippin.

(St. Louistól Cairóig.)

— Irtá: Vértési Károly. —

A lomha folyóban kavarodó homoktól sár-gás a víz színe. Télen, főleg februárban, meder-ágyából kikelve, némely helyen 10—15 mérföld szélességben tengerré válik a medrén tölcsapó víz, mely a nyár közeledtével lehúzódik. A vízi növények nyáron hosszú hajszál gyökerekből őserővel verődnek fel a víztalajból, fenékaljról, azután a vízszínen végig fekvő, tünyságba vesznek. Mellettük vigan nő a sarju, gomba a süpedékes talajon, friss iszapban. A visszamaradt ingoványos víz, ártér, mocsarakat és fertőt alkot, melynek mérges párázata betölti, meg-rohasztja körülötte a levegőt. A közélet mezején is így terjeng olykor a mocsár. A növényekből a láthatatlan parányok, legalsóbb rendű állatok,

végények, infusoriák és ázalagok elképzeltelen sokasága, a kór láthatatlanul szállongó csiráinak, körnemző bacillusoknak miriádjai erednek tömeges tömegében. Egy csöppben százezernyi lény. A hig sár, lágy iszap, kiszáritva a csapadék, jó rizstermőt ad, mikor a kiszálló folyó ismét visszaül a mederfészékbe. Egy helyen, hajlongó náderdő és fűkfélek.

A Stacker Lee hajón az utasok kényelme nem hagy kívánni valót. A 100—120 méter hosszú és 20—30 méter széles hajó hosszában, közepén egy öt lépés széles és 75 lépés hosszú, fedett folyosó van, — este villanyos fénysorral — mely egyuttal étterem, s amikor az étkezés vége van, az asztalok egy oldalra tolva, sétahely. Két oldalt fülkék, minden két személyre egy, egyik ágy a másik fölött. Az egyik benyilóban van a szerezcsen borbély műhelye. Dolga mindig akad, mert az amerikaiak bajszot, szakált ritkán viselnek, szeretnek sima képpel lenni.

A társalgó fölött ezt a vallásos felirást olvastam: In God we trust. Istenben a bizalom.

A hajó elő- és hátulsó részén, a két oldalon is fűző hely friss levegő szívására, tájképek nézésére. A hajó fedélzet szélén se párkány, se korlát, amerikai szólás szerint, mindenki vigyázon magára, hogy félre ne csusszék, ki ne essék.

A hajó elős részén van az utazó társaság összejövése; kényelmes székek, valamennyiről előre nézünk. Előtünk, alattunk történik a kibarakodás, lovak, szarvasmarhák stb. vezetése.

A hajó elejére alkalmazott két, lebecsátható és felhuzható hajóhid, egykaru emeltyűféle készülék, úgy néz ki, mintha egy mesebeli nagy bogárnak volnának a hosszú csápjai. A hajó bárhol megállhat a parton, gyártelepnél, mező gazdaságnál, erdő szélén, tisztáson, derékszeg alatt a parttól. Az egyik-, szükség esetén mind a két fahidat vas kerekkel teszik mozgásba s láncokkal eresztik le a partra, legyen az magas vagy alacsony. Ha készen vannak, felhúzzák a hosszú hidakat s a hajó, ércműdjének feszülése, dohogása közben tovább megy.

A partokat bokros erdőségnek haragos zöldje szegi, sűrű élőfal s afele áthatolhatlan ós bozót, melyen átható csend ül. Nehéz megtisztítani a tüskés, csepőtés földet, igazi vadligrtek ezek, de a madár annál vigabban élhet a bokrok csalitjának rejtelmes ágyában, közbül a gaz erdő némaságából, mikor a hajó túlkölése beletutul, bömbölésétől is kirettentve, egy-egy nagyobb példány riad fel és kiröppenve száll tova a magasban, olykor az ijedt berregéssel a csapatosan szállók robaja, egyébként nagy a hangtalanság, semmi életjel.

A nagyon sűrű erdősézt vad és madár kerül, tudjuk, hogy a munkás polgár is a napsütéses helyre törekszik. Egyes nagymadár csapatok sötét foltja tűnik szembe, szeldelve a levegőt vándor utra keltek, mikor nyugodóban volt a nap és szállta után, mosolyától biborral volt előntve az ég. Szürke varjak felferődve a nagy mennyégre, száz számra keringnek és kárognak. Más sötétszárnyu madarak is szárnyra kapva, vándor utra keltek, könnyebb-nehezebb szárnynyal ereszkedtek, sólyomszárnyak sebes- ségével egyik sem. Zsivajogva az egyik partról áthúzódtak a másikra, nyugovóra, éjszakai pihenőre vagy prédára, baglyok éjesteudre. Egy vijjongó nagyobb rabló madár, megfeszítve, meg-meglibbentve a szárnyát, egymagában kóválygott a magasban. Büszke röptön lég ura. A vadludak hosszú vonalban huztak, szeldesték a levegőt. Csónakban egy koca vadász, szerencsére, rianó szárnyverésre vár. Sok a fényes tollu vadréce a nádas jellegű növényzetben, kórósásban jó búvó helyük van az öregeknek, már szárnyaikra kelt fiókáknak.

Vitorlás csónak kerül szembe, pipaszó mellett ketten voltak benne, még mellettük valamiféle cserépbutykos. Meg-megbillen a csónak s a benne ülőket megtáncoltatja hajónk hullám verése. A kormányos nagyot feszít a kormány-evezőn. Játékos búvárt lestek, hogy lövésre kapjak. Nem-e fordul el megvetéssel tőlük a madár?

Láttam több helyen, a buja erdőség fát kiégetik. Előbb alul a héját, ameddig kiverődik koronája, hogy elszáradjon s a tarlott faágak könnyebben ropogjanak az alatta támasztott tűzben. A kisebb fának alig van értéke, mert nem fizeti ki magát a felaprózása, nehéz költséges az elszállítása. Néhány helyen őserdőt is látunk, meggondolatlanul, sőt esztelenül irtják; megvál-

toztatják az égaljat. Az erdőirtott termőföld területét bevetik. Ahol a fejsze eltüntette a fákat, letarotit erdőrészen, a ledöntés által megszabadult telkeken, tisztásokon, többnyire kukorica darabokat láttam, magasra nő meg a szár. Itt-ott érett csalamádé.

Nagy erdők alján kisebb-nagyobb községek, városok 2—3000 ezer lakossal változnak. A partokon kirándulási helyek, máshol, bozóttal benőtt mély utak, deszka fahidak, cölöp-hidak tűnnek elő a vadonból, esalitokból. Lomberdők mélységes csenddel, embertanyák, fapaloták, mindenféle gyári és gazdasági telepek, sőt Chesterben egy feyház. Ezekről a helyekről, ahol a bozótfüggöny szétnyílik, már kerül hang. Nem akarok számokat és neveket emlegetni, azokkal az olvasót terhelné. nincs a városok és falvak között megmliteni való érdemes ezen a rövid uton, amely eltartott mégis husz óráig, némely helyen lélekölő unalommal.

A folyó folyása lomha, mert kicsi a lejtő-déje, kanyargós, mint a Tiszáé, mérget gőzölő mocsarak képződnek, mellékágak keletkeznek. Viz, uocsár, iszap, lucus a non lucendo valamédig elát a szem. A Missouri befolyásánál, St. Louisnál csak 127 méterrel magasabb a tenger szintjénél. Azért oly nagy a Mississippi síksági folyónak a vízköre.

Néztem az alacsony partokat, az áthatatlan erdővel beszegett szeleket. A földdarabok, fástól bokrostól a növényzet bujaságával esnek a vízbe, a hullámfodrok által nyaldosva, a zátonyon hőmpolygó folyó iszapban is zöldelnek még egyideig, addig, míg az ár el nem kapja, tova nem sodorja a zöld galyakat.

A fatörzseket tuskókat, a víz lerakja a sekélyebb helyeken. Sok hajónak okozták már ezek az elsüllyedését.

A mocsos vizű folyónak a változatos sötet szeszélyes folyása, forgatag csapása, változó sebje, változtatott medre, sok kajlata, a porhanyó lepergő földnek, homoknak robajjal omolása, elúszása, holdussá és gazdaggá tesz, amint egyiktől romboló pusztítással, hullással elhordja a földjét, a másikat megtorlódott iszappal megnöveszti. A folyó vájja a medrét. Egy helyhez jövünk, ahol egész fakat, összehajló ágakkal, korhadttörzseket visz a víz, gyökerestől, levelestől, diadallal ragadja, azután zátonyos helyen, torlaszokon, alakuló szigeten felakadnak. Az egyik fa, mintha nagy virágcserepben állana, haránt dőlő a másik, mintha a vízbe szédült volna, egy összefonódott fát látok, uszó rönköket akármennyit. A partszél némely helyen, mintha lépcsőzetes erdő volna. Vízre dőltek fák. Egy fának a gyökere félig még az alámásott földbe kapaszkodik, míg a másik része talajt veszítve, levegőben lóg a víz fölött. Elkaptott, uszó hasábbfak, tárgyak, ásóba, kapanyélnak való botfák.

A felkavart sárgás víz mindenütt zavaros, sárga uszadék iszapos. Edénybe merítve az iszaplé, hetekig sem ülepszik le teljesen. Nem ebben a vízben mosták ágyam patyolat lepedőjét. A Mississippi vizét mosdásra sem lehet használni.

A változó vizállású folyó szabályozása, holtágakban folyó irányának megváltoztatására, gyarló kísérlet a levert cölöpökkel való parterősítés. Makacskodva, nem akarnak ebben sem tanulni az európaiaktól, a gátakra milliókat költenek hiában, a folyó elhordja. A vizszabályozás az egyes államokra és külön érdekeltsegekre van bízva.

Homokpadok, zöldelő, aféle senki-szigetek keletkeznek a víz szélén, közepén. A halak járnak oda legelészni. A szigetek aljában finom fővény. A fák, csoportba bújnak rajtuk, mintha az elsodrás veszedelmétől félnének. A hajó, kigyóként kanyarog, nagy elcsavarodással jár a kuszált csatornában, hol a víz szélén, hol meg a közepén, amint a víz sebje vagy elsekélyesedése van. Amely homokpadon nem vert még gyökeret a növényzet, az ujjab keletű.

(Folyt. köv.)

Közzgazdaság.

— Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság igazgatósága által a választmányi ülés elé terjesztett 1909-ik évi mérleg az összes üzletágakra vonatkozóan 5.113.728 korona 98 fill. tiszta nyereséget mutat ki. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság egyértelmű indítványa alapján elhatározta a választmány, hogy a március 12-re egybehívott közgyűlésnek minden egész részvény

után 500 k osztalék kifizetését fogja javasolni. A társaság a tiszta nyereség nagy részét biztosítéki alapjainak és tartalékainak gyarapítására fordítja, minek következtében az elemi ágazat díjtartaléka 8.382.972 kor 77 fillérről 9.240.597 korona 9 fillérre, a külön tartalék 4.298.341 korona 85 fillérről 5.460.085 korona 5 fillérre emelkedik. Az életbiztosítási üzletágban ezuttal is eredménydús működést fejtett ki a társaság, úgy, hogy a tulnyomó részben belföldön elért új szerzemény összege 85.275.058 korona 37 fillérre rug. Az életbiztosítási üzletállomány a halálozások és lejárt tőkek címén kifizetett összegek és a törlések levonása után 446.300.763 korona 86 fillérről 471.830.903 korona 75 fillérre emelkedett. Ezen biztosított összeg fedezésére a társaság 128.824.523 korona 61 fillér összeget képviselő díjtartalékkal rendelkezik az előző évi 120.090.742 korona 51 fillérről szemben. A társaság osztalékai, melyek 1908-ban 144.772.057 korona 13 fillér összeget képviseltek, 1909. december hónap 31-én 155.525.205 korona 75 fillérre emelkedtek s a következő értékekben vannak elhelyezve: Betétek takarékpénztárak és bankoknál 5.812.211 korona 78 fillér. Záloglevelek 99.931.191 korona. Magyar járadékok és államilag biztosított vasuti kötvények 13.935.250 korona 70 fillér. Olasz járadék és egyéb értékpapírok 8.009.773 korona 6 fillér. Tárcaiban lévő váltók 9.925.811 korona 72 fillér. Jelzálog kölcsönök 241.861 korona 82 fillér. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 13.912.699 korona. A társaság háza 3.756.406 korona 67 fillér. Összesen 155.525.205 korona 75 fillér.

Felelősszerkesztő és laptulajdonos
Hlatky Schlichter Gyula.

HIRDETMÉNY.

Kisvárdai községben fekvő „Mész-Homok Téglá- és Cserépgyár“, mely teljesen üzemképes állapotban van, bármely naptól fogva bérbeadó, esetleg hosszab időre is.

Részletesebb felvilágosításokat és a bérleti feltételeket közli az Egyesült Kisvárdai Kőolajipar Részvénytársaság központi irodája, Kisvárdán a Kisvárdai Ipar és Kereskedelmi Bank épületében.

Mindenféle nyomtatvány olcsó, szép és modern kivitelben a leggyorsabban készül Jóba Elek cégnél. ...

Malachovsky István

fényképész

Nyiregyháza Iskola-u. 3.

Művészi kidolgozású

fényképeket

és

levelezőlapokat

olcsó árban készít.

6 darab levelező-

lap 3 kor. ...

Fényképészeti cikkek eladása.

NYIREGYHÁZI TAKARÉKPÉNZTÁR EGYESÜLET.

A Nyiregyházi Takarékpénztár Egyesület folyó évi május hó 4-én délután 3 órakor saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

part, melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

Nyiregyháza, 1910. április 22.

AZ IGAZGATÓSÁG.

TÁRGY:

Határozathozatal a „Rakamazi Takarékpénztár Részvénytársaság“ alapításában való részvétel tárgyában.

Az alapszabályok 24 §-a értelmében a közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényes bir, ki részvényeit a közgyűlést megelőző 45 nappal nevére iratta és a közgyűlést megelőző köznap déli 12 órájáig az egyesület pénztáránál le nem járt szelvényeivel együtt letette.

264—1—1

SÍRKÖVEK
mindenféle alakban és nagyságban
legolcsóbb árak mellett kaphatók:
Führer Zsigmond Fiainál
216—52—64 Nyiregyháza,
Vármegyeház-utca 5-dik szám.

Telefon: 186. szám.

Szabolcsi Földhittel

és

Parcelázó Intézet

Nyiregyháza, Körte-utca 1. sz.

(Vármegyeház-téri kisállomás megállóhelyvel szemben.)

Az eddig folyósított olcsó törlesztéses kölcsönök összege meghaladja a több millió koronát. — Folyósít **törlesztéses kölcsönöket.**

4 és 4^{1/2}/₁₀-os kamat alapon

földbirtokokra és nagyobb házakra 300 koronától kezdve, bármily nagy összegig 10 évtől 65 évig terjedő tetszés szerinti időtartamra. Ezen idő alatt az évenként kétszer fizetendő félévi részletekkel, melyeken a kamaton kívül már a **tőketörlesztés is benne van**

a tőke magától törlesztődik.

Az adós tartozását akár részben, akár egészben bármikor visszafizetheti, ellenben a Bank azt fel nem mondhatja a kikötött határidő előtt.

Ha valakinek egy vagy több helyen több apró drága kamatozású kölcsöne van, azokat az intézet **szakszerűen és illetékmentesen kifizeti** és fenti módon **olcsóbb kölcsönre alakítja át.** (Convertálja.)

Kamatozó kötvény jelz. kölcsönöket

5-től 25 évre előre megállapított időre **változtatlan mérsékelt kamat mellett**, tetszés szerinti tőke visszafizetéssel szintén a legelőnyösebb feltételekkel eszközöl.

Minden felvilágosítással szívesen szolgál a

Szabolcsi Földhittel és

Parcelázó Intézet

Nyiregyháza Körte-utca 1. szám. (A régi Brüll szállodával szemben.) 156—?—7

Az intézet felvette üzletkörébe a **Tízstviselő-kölcsönöket is 10. 12. 15. és 20. évre** azonban ezen kölcsönöket csakis nyugdíj-jogosultsággal bíró tisztviselők nyerhetik.

Magyar Vulkáncementgyár Részvénytársaság

Központi iroda: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. — Telefon sz.: 107-16. Gyártelep: Selyp. — Telefon: Hatvan 46.

Ajánl: Elsőrendű Selypi portlandcementet, Vulkánportland cementet, kitünő minőségűt, mely a portlandcement szabványait 50%-kal túlhaladja.

SZULTÁN
BŐR-ÉS DÚS
LITHION
FORRÁS
KIVÁLÓ VEGYŐSSZETÉTEL

Kapható Nyiregyházán:
Hibján Sámuel Utóda és Hoffmann Adolf
cégeknél.

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult gyomorsót, Schumann gyógyszerész-től Stöckerauban.

Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó emésztését használja a Schaumann-féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében, mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 korona 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával Kor. 1.50. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél — utánvétel — Schaumann gyógyszerész Stöckerauban.
Kapható minden gyógyszerárban.

Az Alkalmi Árúház

Vármegeház-tér,

ajánlja dusan felszerelt raktárát mindenféle

szövet különlegességekben,

ruha vásznakban,

de Lainek és karton árúban stb. stb.

Olcsó szabott árak!

Pontos kiszolgálás!

STUBNYA FÜRDO

518 méter t. f. m. 38-48° C fokú hévízzel.
Budapest-Ruttkai fővonalon gyorsvonat megállóhely.
Javallatok

REUMA KOSZVENY

izületi és izomreuma megbetegedésnél, ischias, neuralgia (ideg-bántalmak), női bajok és bőrbetegségek esetében, eczema, prurigo, psoriasis.

MAGASLATI GYÓGYHELY

Orvosi vezetés alatt álló ivó- és fürdőkúrák, porcellán-, kád- és természetes tükörfürdő, pakolás, izzadási kúrák, villamosítás, masszáz és hidegvízgyógykezelés. Pompás fekvés, fenyőerdők közepette, elterülve a Tatrahegység egyik remek fensíkján és így megbecsülhetetlen mint légyógyhely is; nagy és szép park. Legolcsóbb árak, legnagyobb kényelem, egészséges lakások és tápláló ételmezés. Saját fürdőzenekar, lawn-tennisz. Állandó előkelő uri közönséggel.

Előidény: július 1-ig. Utóidény: augusztus 20-tól.

50% engedmény.

Képes prospektussal és fővilágosítással díjmentesen szolgál az igazgatóság.

Dr. Dralle-féle
Birken-hajvíz
korpa és haj-kihullás ellen.

Városház-tér 8 sz. alatt egy csinosan
butorozott szoba
kiadó. 262-1-1

Zászlók a képviselő választásokhoz

bármily mennyiségben a legolcsóbb áron

GUTTMANN HENRIK-nél Nyiregyházán

rendelhetők meg. :: Két nap alatt bármily mennyiségű elkészül és bárhová elszállítatik.

Nyiregyháza legnagyobb választéku bútoráruháza

Alapítva 1903.

Pazonyi-útca 10 szám.

Állandóan raktáron tartom a mai legújabb divatu fényezett és különféle színű háló, ebédlő, szalon és luxus bútorokat, valamint saját készítményű angol bőr-moket és női szalonnagarniturákat, vas, félréz és egész réz hálósobákat, lószőr- és afrik madracokat, úgyszintén egyszerűbb de jó kivitelű mattbútorokat, mely felsorolt és raktáron levő, de itt fel nem sorolható különféle bútorokat utólérhetetlen olcsó árban árusítom.

11-13-7

Tisztelettel:

Glück Jenő.

Képeket, tükröket, hajlitott fa- és vashútorokat gyári árban árusítok.

Telefon 211.

A világ legelső gyártmánya

Telefon 211.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kobrák védjegye.

C Z I P Ó I

F. L. P. védjegye.

Friedmann védjegye.

kaphatók:

:: **Fridmann S. Sándor-nál** ::

Nyiregyházán, Városi palota.

ROPS

MODELL 1910

1910-es modellünk újításai:

Intenzív lángzó. Gyorsan forral. Kevés szeszt fogyaszt. Erős alkatrészei kivehetők és tisztíthatók. Művészi galvano-bronz kivitel. — Hozzáadva biztonsági gyors főzőnk eddigi előnyeit, a „Rops“ 1910.

a jelenkor legszebb, legtartósabb, legbiztosabb és legtakarékosabb asztali tüzhelye. Ha feldül, elalszik. — A szesz ki nem folyhat!

Ára Budapesten 4 K. Régi használt példányokat a gyár 2 korona 50 fillér ráfizetéssel 1910-es modellre cserél át. Kapható minden szakmába vágó üzletben.

„ROPS“

Fémárnyag Részv.-társ. Budapest, V, Váci-út 74/43. Helyi elárúsítók: Ruzsny Pál, Fleiner Lajos, Schwartz Adolf, Wirtschaffter Ármin. Képviselek vidéken kerestetnek.

A leg tartalmasabb, legelőkelőbb legjobb napilap

„Az Ujság“

Budapesten.

Egy évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., 1 hónapra 2 kor. 40 f.

Egyes példány ára 10 fill. Vasárnapi szám ára 20 f.

∴ Legtökéletesebb! ∴

STOEWER

Szilárd szerkezet. — Könnyű ∴ kezelés. ∴ Kivánatra díjtalanul bemutatjuk. —

Magyarországi vezérképviselő:

Lukács Rezső
BUDAPEST,
VI. Teréz-körút 36.

Kényelmes részletfizetésre is ∴ ∴ kapható ∴

teljesen látható irasu

í r ó g é p.

Szabolcsvármegye legnagyobb

= bútoráruháza =

Nyiregyháza, a törvényszék mellett.

Legújabb stílu palissander, mahagoni és fehér fényezett háló és ebédlő berendezések. Angol úri- és női salon garnitúrák. Ebédlő diványok. Megfelelő árak. Pontos kiszolgálás.

Lefkovits Zsigmond

535—52—54

Hajlított fa-, vas- és rézbútor nagy raktára.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobilek és cséplőgépek, benzinmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, lóhereszéplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kévekötő-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, kukoricza-morzsolók, szecska-vágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egytemes aczélékek, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Képviselet és raktár:
Májerszky Barnabás urnál, Nyiregyháza.

Olcsó szabott árak.

Tavaszi újdonságok férfi- és női divatcikkekben

MEGÉRKEZTEK:

KLEIN HERMAN

uri-, női divat és rövidáru üzletében Nyiregyháza, Hohe cukrázda mellett. Mesés választékban találhatók minden létező ruhadiszek, Selyem bélések, Csipke, selyem és delén blousok, Alsó szoknyák, Férfi- és női fehéreneműek, Férfi-, női- és gyermek sapkák, Leányka ruhák 10 éves korig, Párisi divat-ridikülök, Illatszerek a legfinomabb kivitelig stb.

Olcsó szabott árak!

Figyelmes kiszolgálás.

Sirkövek

10 százalékkal olcsóbban mint bárhol

Goldberger Dávidnál,
Nyiregyháza, Vasuti-ut 20.

Két bolthelyiség kiadó.

Az egyik, Buzatér szögletén, forgalmas helyen, az ugynevezett Weisz Dezső-féle nagy bolthelyiség, lakással vagy enélkül folyó évi május hó 1-től, a másik a Tokaji-útca 22-ik számú házban lévő üres telek azonnal kiadó. Tudakozódhatni lehet a **ház-tulajdonossal.**

